

Sociale Herovering Almelo De Riet

Van Bevrijding naar Herovering

De bevrijders trokken in de Tweede Wereldoorlog Almelo binnen vanuit de Riet. Een buurt waar het ondergronds verzet sterk aanwezig was. Veel buurtbewoners hielpen mensen aan een onderduikadres. Vanuit de Riet begon de herovering van de stad. En nog steeds willen de bewoners anderen helpen. Hun buurt verder helpen. Maar net als met het ondergrondse verzet is dit vaak niet zichtbaar. Tijd om nu de sociale herovering in te zetten.

Waarom De Riet?

De Riet is een Almeloze wijk die achterblijft bij de rest van Almelo. Een cumulatie van problemen onder verschillende leeftijds- en bevolkingsgroepen is duidelijk zichtbaar. Alle bekende kenmerken van een probleebuurt kom je hier tegen. Lage inkomens, laag opleidingsniveau, veel eenoudergezinnen, vrijwel alleen huurwoningen van voor 1950. En bijna 70% van de huishoudens is bekend bij het ministerie van VROM als groep die extra aandacht nodig heeft. Steeds meer mensen raken in een sociaal isolement en nemen nauwelijks deel aan het maatschappelijke leven. De combinatie van financiële en sociale armoede houdt mensen in een wurggreep.

De Riet blijft achter, maar is niet hopeloos. Dat zou wel kunnen gaan gebeuren nu veel huurders uit sloopbuurten zich vestigen in deze oude volksbuurt. Waar het in De Riet op neer komt is dat de sociale cohesie onder druk staat. Verbanden in de buurt die ooit logisch waren, brokkelen af. Daar worden mensen verdrietig van, ze spreken elkaar niet meer en begrijpen elkaar niet meer. Het is nu zaak grip op het onbegrip te krijgen. Pratend met bewoners zie je terneergeslagenheid, maar ook de wil en het geloof dat het anders kan en moet.

Voorwaarden voor succes

Almelo is dit jaar gestart met de nieuwe Almeloze Wijkaanpak. Die startte in De Riet. Almelo wil hiermee snel inspelen op actuele problemen van bewoners en de verantwoordelijkheid terug leggen bij de burger. Als de buurtbewoners zelf tijd of energie willen investeren in de ontwikkeling van hun buurt, dan doet Almelo ook een stapje extra. Maar alleen als de bewoners concreet aangeven wat zij gaan doen om problemen op te lossen.

In De Riet is een grootschalige fysieke aanpak niet nodig. De wijk ziet er op het eerste oog netjes uit, de woningen zijn oud maar zien er niet vervallen uit. Bovendien heeft op een aantal plaatsen nieuwbouw plaatsgevonden. Uit gesprekken

die we gevoerd hebben met buurtbewoners komt een aantal fysieke problemen naar voren die doorwerken in de sociale samenhang. Het gaat naast het oplossen van deze, kleinschalige, fysieke ingrepen de zittende bewoners centraal te stellen en met een serie van klein efficiënte ingrepen in de sociale structuur deze bewoners een handelingsperspectief te bieden. Bewoners erkennen de sociale problematiek, maar vinden het moeilijk om er zelf iets aan te doen. Daarvoor hebben ze een extra duwtje in de rug nodig.

Doelstellingen

Met dit plan zetten we in op drie zaken:

1. Grip op je leven!
2. Verbeter je buurt!
3. Samen werken!

Concreet willen we de volgende resultaten behalen:

- Mensen in beweging: in hoofd, lijf en buurt;
- Mensen verantwoordelijk maken voor hun eigen leefomgeving;
- Ontwikkelingskansen – ouders en jongeren - vergroten en handelingsperspectief bieden;
- Sociale vaardigheden vergroten;
- Bundelen van middelen en aanpak (versterken samenwerking ketens);
- Eetpatronen veranderen/overgewicht aanpakken;
- Vergroten aantal jongeren met startkwalificatie (18 tot 23-jarigen);
- Subjectief veiligheidsgevoel vergroten;
- Samen dingen doen (sociale cohesie);
- Kinderen (opnieuw) leren spelen;
- Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt stimuleren tot (vrijwilligers)werk.

Grip op je leven

Dit plan gaat over het herstellen van het vertrouwen van de burger in zichzelf. Buurtbewoners moeten het zelf doen.

En wij helpen ze daar bij. Niet door met geld te gaan smijten. Maar door randvoorwaarden te creëren.

Door ze te prikkelen zelf hun leven in handen te nemen. Kortom, speldenprikken om de 'energie' te richten.

Prik 1 Geluksbudget

Mensen gaan pas iets voor de buurt doen als hun eigen leven op orde is. En voor veel mensen in de Riet is dat niet het geval. Achter de voordeur zijn er problemen genoeg om op te lossen: schulden, ontbreken van werk, kinderen die het slecht doen op school, verslaving, agressie.

Concreet gaan we het volgende doen. We vragen huishoudens een persoonlijk verbeterplan op te stellen. Met drie vragen: Wat heeft u het komende jaar nodig om uw leven op orde te krijgen? Wat gaat u daaraan doen? En hoe kunnen wij u daar bij helpen? Dat doen ze met een individuele ontwikkelcoach. Alleen als ze dat ook echt willen. In het plan benoemen ze zelf concrete activiteiten. Dat kan over verschillende levenssferen gaan. Bijvoorbeeld de opvoeding van kinderen, werk of scholing. Om deze activiteiten uit te voeren krijgt ieder huishouden dat meedoet eenmalig de beschikking over een geluksbudget van € 750,-. Geld dat gebruikt kan worden voor een avondstudie, een taal- of alfabetiseringscursus, een nette broek voor een sollicitatiegesprek of een computer voor de kinderen. Deelnemers mogen, kortom, het geld uitgeven aan een activiteit of een voorziening, waarmee ze de vicieuze cirkel doorbreken.

De werkwijze is eenvoudig en doeltreffend: samen met professionals die nu al in de wijk werken, starten we een 'casusoverleg' op. Zij weten als geen ander welke huishoudens ondersteuning kunnen gebruiken. Het overleg is niet bedoeld om oplossingen voor hen te verzinnen. Het gaat over bundelen van informatie en versnellen van de aanpak. De aanpak zelf: dat doen de mensen zelf. De ontwikkelcoach en de wijkwerkers bieden perspectief, dagen de gezinnen uit om het heft in eigen hand te nemen en nemen € 750,- per huishouden mee.

Het geld wordt niet gestort op de persoonlijk bankrekeningen van de buurtbewoners. De coach is budgethouder. Een andere belangrijke taak van de coach is mensen helpen de weg te wijzen naar instanties of regelingen waarvan ze het bestaan vaak niet kennen. Almelo heeft verschillende programma's en regelingen die mensen voort kunnen helpen. Denk aan schuldhulpverlening, arbeidsreïntegratie, minimabeleid etc.

Uit een recent project voor chronisch zieken in Almelo (PGB Welzijn) blijkt dat het werken met persoonsgebonden budgetten goed werkt. Mensen bepalen zelf wat ze nodig hebben en nemen daarvoor de eigen verantwoordelijkheid. Uit dit project blijkt ook dat instellingen op deze manier worden gedwongen meer vraaggericht te werken. Mensen kopen immers zelf in. Almelo wil met dit plan beoordelen of deze methodiek te verbreden is naar het gehele sociale domein. Als dit ook een succes blijkt te zijn, overwegen wij de subsidiesystematiek grondig te herzien.

Kosten geluksbudget: 100 x € 750,--	€ 75.000,--
Kosten begeleiding professionele coaching	€ 150.000,--
Totaal	€ 225.000,--

Prik 2 Buurtrestaurant

Opzetten van een buurtrestaurant waar mensen gezond en gezellig kunnen eten voor weinig geld. Kortom, een restaurant als ontmoetingsplek in de wijk. Dat allemaal onder het mom van: koken voor en met elkaar. Mensen gaan daar vrijwillig voor anderen koken. Bijvoorbeeld de jongens van De Passage, de ouderen van het dienstencentrum, alleenstaande moeders, Turkse buurtvrouwen, verstandelijk gehandicapten, bijstandsklanten. De kokers worden altijd bijgestaan door een bedrijfsleider. En natuurlijk zijn er speciale maandmenu's waarbij Almelse koks hen de kneepjes van het vak leren.

Verbouwings- en aanloopkosten	€ 50.000,--
Kosten bedrijfsleider	€ 50.000,--
Totaal	€ 100.000,--

Prik 3 Smaak- en Kooklessen

Prik 3 is een extra impuls om het voedingsgedrag te beïnvloeden, net zoals we dat voor ouders willen doen met het buurtrestaurant. We willen de Smaaklessen van Pierre Wind op de basisscholen invoeren. Niet nieuw in Nederland, maar wel in Almelo. In De Riet staan twee basisscholen waarvan de brede buurtschool Reigershōf- te al heeft gezegd hieraan mee te willen doen. We maken daarbij gebruik van het programma van het CED uit Rotterdam dat bestaat uit een docentenhandleiding, werkbladen, een smaakkast met benodigd materiaal, een cd-rom en een website. Daarnaast willen we in het buurtrestaurant speciaal voor de kinderen in de wijk kooklessen houden. Onder begeleiding van Almelose koks maken ze kennis met verschillende ingrediënten en ze maken een gerecht dat die avond op het menu staat. Kosten lespakket en kooklessen

Totaal € 10.000,--

Prik 4 Hart voor Heracles; Hart voor Almelo

‘Voetbal, voetbal en voetbal’. Dat doen de kinderen in de buurt het liefst de hele dag, vertelt jeugdagent Kristian Harmelink. En beweging kunnen veel kinderen goed gebruiken. Niet alleen voor hun conditie, maar natuurlijk ook om de extra calorieën eraf te lopen. Heracles is de trots van Almelo. Zeker in een volksbuurt als de Riet. Voetbal in het algemeen en Heracles in het bijzonder is gewoon het einde. Niet alleen voor de kinderen. Ook voor hun ouders. Daarom gaan we onder de vlag van Heracles – om de bewoners extra te motiveren – en samen met SV Rietvogels een aantal projecten opstarten die gericht zijn op het verbeteren van de conditie en het eetpatroon, vergroten van kansen op de arbeidsmarkt, en vergroten van de sociale vaardigheid. We stellen voor dit project te laten lopen tot het eind van de GSBIII- periode, vanwege het te boeken resultaat maar ook om te voorkomen dat na één jaar alle activiteiten instorten en de wijk het gevoel krijgt in de steek gelaten te worden.

Totaal € 250.000,--

Het volgende gaan we ondernemen:

Voetbalclinics en activiteitenaanbod

Dit doen we door ze in kleine groepen na schooltijd te laten voetballen bij Heracles. In het stadion of op het trainingsveld van SV Rietvogels. Het programma moet voetballessen inhouden, maar tegelijkertijd is er aandacht voor gezonde voeding en sociale discipline.

Scoren op school en arbeidsmarkt

Jongeren die afhaken van een reguliere opleiding binnen de club c.q. de invloedsfeer van Heracles Almelo (weer) motiveren om gebruik te maken van een bepaalde richting in het beroepsonderwijs of om deel te nemen aan de arbeidsmarkt. Dat betekent in een voetbalomgeving jongeren cursussen aanbieden, werkervaring en sociale vaardigheden te laten opdoen, te motiveren een opleiding af te maken. Jongeren die hun opleiding niet afronden of dreigen te verlaten zijn de doelgroep. Vaak hebben ze geen duidelijk beeld van hun beroepsloopbaan. Met behulp van trainingen en door hen kennis te laten maken met andere beroepen en rolmodellen.

Werken met je handen

We trainen de jongeren niet alleen. We zetten ze ook echt aan het werk. In hun eigen bedrijf. Op school is de lesstof vaak te theoretisch. Ze willen met hun handen werken; een vak leren. Samen met de Passage, een school voor zeer moeilijk opvoedbare leerlingen, en het ROC/TAB zetten we kleine ‘bedrijfjes’ op. Bijvoorbeeld een ‘pimp my ride’ garage, een meubelstudio en een computeroutlet combineren ze vakmanschap met ondernemerschap.

Voetbalheld zonder geweld

Aanbieden van een training om beter om te gaan met gevoelens van irritatie, boosheid, woede of agressie. Verder leren ze beter opkomen voor hun eigen belangen zonder anderen te benadelen. Dit gebeurt in samenwerking met de coaches die ook worden ingehuurd bij het persoonlijk geluksbudget. Trainingen zijn ook geschikt voor ouders.

Totaal € 250.000,--

Prik 5 Vrijtijdsbesteding

Jongeren hangen uit verveling op verschillende plekken rond. Het gaat hier vaak om jongens. Dat begint zo rond hun tiende levensjaar en duurt totdat ze 18 of 19 jaar worden. Vaak komen ze dan een vriendin of baan tegen en is het afgelopen met het rondhangen. Kortom, jongeren – jongens en ook meiden – missen gewoon iets om te doen. Samen met een gespecialiseerd jongerenorganisatiebureau organiseren wij – gebaseerd op wensen van de jongeren – uitdagende en onderhoudende activiteiten. Make-uplessen, paardrijden, workshops nieuwe media, buitensportactiviteiten etc. Om zo jongeren te leren op een andere manier met hun vrije tijd om te gaan en ze in staat te stellen dit ook door te geven aan hun broertjes en zusjes.

Totaal € 100.000,--

Prik 6 Buurt Beheerbedrijf

Mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt gaan persoonlijke dienstverlening aanbieden in de wijk. Het gaat hier om bijstandsccliënten in de categorie 3 en 4; mensen die geen uitzicht hebben op een reguliere baan, maar wel iets willen doen voor de samenleving. Het huidige college van B&W wil met een Buurt Beheerbedrijf deze mensen aan het werk zetten – met behoud van uitkering – in de wijken van Almelo. Te beginnen in de Riet. Het accent ligt vooral op (buurt) diensten rond zorg en welzijn, maar ook andere vragen rond schoon, heel en veilig worden geleverd vanuit het centrum. Voorbeelden zijn: buurtkrant rondbrengen in eigen straat, boodschappendienst, buurtconciërge, buurtpreventie of het beheer van speelvoorzieningen.

Totaal € 250.000,--

Prik 7 Snelle fysieke ingrepen

Uit gesprekken die we gevoerd hebben met buurtbewoners komt een aantal fysieke problemen naar voren die doorwerken in de sociale samenhang. Zo leiden de gebrekkige parkeervoorzieningen tot burenruzies. Daarnaast voelen mensen zich onveilig door

gebrekkige verlichting. Met een korte klap willen wij deze relatief kleine problemen oplossen. Burgers voelen zich serieus genomen en gehoord. Bereidheid om te investeren in eigen wijk zal vergroot worden. Hiermee leggen we de basis voor de verdere ontwikkeling van de wijk.

Parkeerplaatsen € 80.000,--
Achterpadverlichting € 40.000,--
Van geel naar wit in de hele wijk € 115.000,--
Diverse ingrepen € 65.000,--

Totaal € 300.000,--

Prik 8 Wijkfonds

In een deel van de wijk zijn de buurtgesprekken gestart. Waar het gaat om de fysieke ingrepen zijn die voor een deel verwerkt in deze projectaanvraag. In het nog resterende deel van de wijk moeten deze gesprekken nog gevoerd worden. De gemeente is duidelijk: als jullie niets doen, doen wij ook niets extra’s. Bewoners kunnen voorstellen indienen om de leefbaarheid en veiligheid in hun buurt te vergroten. Daarbij valt onder meer te denken aan een buurtpreventieteam of een harde aanpak van de hennepkwekerijen.

Totaal € 200.000,--

Doen en laten weten

Twee miljoen is veel geld. Het is belangrijk goed te communiceren over de activiteiten in de wijk. En over de resultaten. Bovendien ontstaat zo een platform voor buurtverenigingen. Een buurtmuseum, een wijkkrant, een beeldverslag, een KinderPersBuro en een digitale dorpspomp zijn communicatie-instrumenten die we willen inzetten. Het Kennisinstituut Stedelijke Samenleving onder leiding van hoogleraar Grote Stedenbeleid Bas Denters is gevraagd het project voor ons te volgen en mee te denken over de verdere opzet en uitvoering van het project.

Totaal €€ 100.000,--

Kosten specifieke begeleiding / Onvoorzien

Deze post is vooral bedoeld als achtervang voor datgene wat voortkomt uit de gesprekken met de buurtbewoners in het kader van de geluksbudgetten. Geld dat ingezet kan worden om daar waar nodig extra te versnellen, trajecten in te kopen, kinderpsychologen in te schakelen, door te verwijzen naar verslavingsinstellingen etc.

Totaal € 300.000,--

Uitvoering en begeleiding

Projectleiding en ondersteuning, 1,5 jaar

Totaal € 175.000,--

Begroting

Geluksbudgetten	€ 225.000
Buurtrestaurant	€ 100.000
Smaak- en kooklessen	€ 10.000
Hart voor Heracles / Hart voor Almelo	€ 250.000
Vrijtijdsbesteding jeugd en jongeren	€ 100.000
Buurtbeheerbedrijf	€ 250.000
Snelle fysieke ingrepen	€ 300.000
Wijkfonds	€ 200.000
Doen en laten weten	€ 100.000
Uitvoeringsorganisatie	€ 175.000
Kosten specifieke begeleiding / onvoorzien	€ 300.000
Totaal	€ 2.010.000

Planning

	2006				2007												2008	2009
	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan.	Feb.	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug.	Sept.	Okt.	Nov.	Dec.	Jan - Dec	Jan - Dec
Geluksbudgetten	casusoverleg, intake en bepalen activiteiten, voortgang, uitvoeren activiteiten, eindgesprek																	
Buurtrestaurant	aanloop en verbouwing, start project rond kerst 2006, daarna continuïteit waarborgen: overleg Stichting Van Harte																	
Smaak- en kooklessen	aansluitend aan opening buurtresto																	
Hart voor Heracles / Almelo	na voorbereidingen met Heracles start in vroege voorjaar. Looptijd eind GSBIII																	
Vrijtijdsbesteding	in winterperiode nauwe samenwerking met tienerinloop, zomer met buitensportactiviteiten																	
Buurt beheerbedrijf	project kent langere voorbereidingstijd i.v.m. structurele karakter																	
Snelle fysieke ingrepen	1e ronde				2e ronde				3e ronde									
Wijkfonds	diverse activiteiten voortvloeiend uit wensen/behoefte bewoners																	
Communicatie	doorlopend, diverse communicatiemiddelen																	

